



Barn- och  
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2025-01-10  
SKN/2024:1230

## Svar på nämndinitiativ från Marcus Willershausen (L) om kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor

### Förslag till beslut

Skolnämnden förklarar nämndinitiativet besvarat.

### Sammanfattning

Vid skolnämndens sammanträde den 5 september 2024 inkom Marcus Willershausen (L) med ett nämndinitiativ avseende kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor. Sammanfattningsvis beskrivs i initiativet att det finns negativa följder vid användning av digitala skärmar och läromedel i undervisningen. Regeringen har påbörjat ett arbete för att minska användandet av digitala medel, undertecknade menar därför att arbetet måste även fortsätta i kommuner och enskilda skolor. I initiativet yrkas därmed att ge förvaltningen i uppdrag att redovisa för nämnden antal elevenheter i Solnas skolor fördelat över skolor samt årskurser och få redovisat över tiden skärmar som används i undervisningen fördelat över årskurser. Skolnämnden tog emot nämndinitiativet och gav förvaltningen i uppdrag att besvara det.

Solna stads skolor arbetar i enlighet med läroplanen och digitalt verktyg är ett av flera verktyg som används i utbildning och undervisning på ett medvetet sätt som gynnar elevernas lärande. Det är även av vikt att finns en riktning till vad de digitala enheterna ska användas till i skolan. Förutom att skolorna använder digitalt verktyg utifrån läroplanen, används de även som kompensatoriska verktyg och för olika typer av digitala screening.

Samtliga elever från årskurs 4 i Solnas kommunala skolor har tillgång till en egen elevdator. För elever från förskoleklass till årskurs 3 finns ett antal iPads per klass. Antalet per klass varierar men varje klass har minst fem. Det är inte möjligt för barn- och utbildningsförvaltningen att ta fram underlag till tidsförbrukning av skärmar som används i undervisningen då det idag inte finns något system eller verktyg för att möjliggöra det.

Förvaltningen tar ständigt del av ny forskning samt evidens för att säkerställa att skolorna förhåller sig i enlighet med riktlinjer som finns. Skulle det innebära att nya riktlinjer antas gällande skärmtid eller användning av digitala verktyg i skolan kommer förvaltningen att ta ställning.

Med anledning av ovanstående föreslår förvaltningen därför att nämndinitiativet anses besvarat.

### Handlingar

- Nämndinitiativ från Marcus Willershausen (L) om kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor



Maria Gyllenberg  
Förvaltningschef

Sarah Yonis Melki  
Utredare

## **Bakgrund**

Som bakgrund till förvaltningens utredning och bedömning bör det först klargöras vad som står i grundskolans läroplan (Lpgr 22).

### ***Skolans uppdrag***

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt.”

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla *digital kompetens* och ett förhållningssätt som främjar *entreprenörskap*.”

### ***Mål***

”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande.”

### ***Riktlinjer***

”Alla som arbetar i skolan ska i arbetet med normer och värden uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.”

### ***Rektorns ansvar***

”Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.”

Det finns ett kapitel tillägnat förskoleklassens syfte och centrala innehåll där det framgår att undervisningen ska behandla följande centrala innehåll:

### ***Språk och kommunikation***

- Digitala verktyg och medier för kommunikation.
- Säker och ansvarsfull kommunikation, även i digitala sammanhang.



### ***Skapande och estetiska uttrycksformer***

- Digitala verktyg för framställning av olika estetiska uttryck.

### ***Natur och samhälle***

- Olika sätt att utforska företeelser och samband i natur, teknik och samhälle, till exempel genom samtal, studiebesök och digitala medier. Hur företeelser och samband kan beskrivas, till exempel med ord och bilder.

Även fritidshemmet omfattas av ovan nämnda punkter.

## **Förvaltningens bedömning och svar på yrkanden**

Solna stads skolor arbetar i enlighet med läroplanen och digitalt verktyg är ett av flera verktyg som används i utbildning och undervisning på ett medvetet sätt som gynnar elevernas lärande. Det är även viktigt att finns en riktning till vad de digitala enheterna ska användas till i skolan. Eftersom initiativet rör skärmtid och digitala moment är det av vikt att förtydliga att digitala verktyg inte ersätter andra verktyg till undervisning, utan är ett komplement och en möjlighet att ge undervisningen en annan dimension.

Förutom att skolorna använder digitalt verktyg utifrån läroplanen, används de även som kompensatoriska verktyg och för olika typer av digitala screening, till exempel digitala tester av läsförmåga. Med testet görs en analys av elevens ögonrörelser i samband med läsning av korta och årskursanpassade texter. Syftet är att skolan ska få en objektiv bild av elevernas läsförmåga och därigenom ett tydligare underlag i arbetet med den fortsatta läsutvecklingen. I detta område möter lärare elever med mycket olika förutsättningar. Det finns elever som har lätt för att läsa och skriva medan andra elever inte har det. Några elever befinner sig även i en process där de lär sig svenska, medan andra inte har tillräcklig läs- och skrivträning och vissa har funktionsnedsättningar. Dessa faktorer påverkar läs- och skrivförmågan. I utbildningen är det avgörande att alla elever kan ta till sig skriftlig information och uttrycka sig i skrift. Med hjälp av det digitala verktyget kan elever som till exempel lär sig svenska ha snabb tillgång till språköversättning vid behov, eller för elever med funktionsnedsättning kan digitalt verktyg vara ett viktigt stöd för exempelvis kontroll av textens utseende och form.

Ett annat exempel på digitalt screeningverktyg som används är MAGMA, ett verktyg för matematik som syftar till att ge läraren underlag för att sätta in rätt insatser utifrån elevens utmaningar och styrkor. Läraren kan även följa elevens utveckling, se elevens lösningsförslag och individanpassa undervisningen.

De första digitala nationella proven genomfördes under 2024 för årskurs 6 och 9. Eftersom övergången till digitala prov sker successivt med olika ämnen, årskurser och skolform är det av vikt att elever har en digital kompetens för att proven ska kunna genomföras på ett likvärdigt sätt. Det handlar till exempel om att eleverna ska vara vana vid att arbeta med den digitala enhet som ska användas vid provtillfället och kunna läsa och skriva digitala texter.

Ovanstående redogjorda exempel är några av flera exempel på vad de digitala verktygen används till i Solna stads skolor.



Nedan redogörs nämndinitiativets yrkanden samt barn- och utbildningsförvaltningens svar på respektive yrkande.

- **Att nämnden uppdrar till förvaltningen att skolnämnden får redovisat över antalet elevenheter i Solnas skolor fördelar över skolor samt årskurser.**

Samtliga elever från årskurs 4 i Solnas kommunala skolor har tillgång till en egen elevdator. För elever från förskoleklass till årskurs 3 finns ett antal iPads per klass. Antal per klass varierar men varje klass har minst fem.

- **Att skolnämnden får redovisat över tiden som skärmar används i undervisningen fördelat över årskurser.**

Det är inte möjligt att ta fram enligt ovanstående då det idag inte finns något system eller verktyg för att kunna möjliggöra det. Barn- och utbildningsförvaltningen vill dock poängtera, som tidigare nämnt, att Solna stads skolor arbetar utifrån läroplanen och förhåller sig till kärnuppdraget. Det är av vikt att förhålla sig till *vad* de digitala verktygen används till och *syftet* med användningen.

Regeringen satsar på ökad lästid och minskad skärmtid och satsar även på fler böcker i skolan genom ökade statsbidrag för inköp av litteratur och läroböcker. Med anledning av statsbidraget har Solna stad köpt in både läromedel och skönlitteratur vilket främjar elevernas läsförmåga och stärker även vissa specifika ämnen som gynnas av analog medel. Förvaltningen tar alltså ständigt del av ny forskning samt evidens för att säkerställa att skolorna förhåller sig i enlighet med riktlinjer som finns. Skulle det innebära att nya riktlinjer antas gällande skärmtid eller användning av digitalt verktyg i skolan kommer förvaltningen att ta ställning.

Med anledning av ovanstående föreslår barn- och utbildningsförvaltningen därmed att nämndinitiativet anses besvarat.



Till: **Skolnämnden**

2024-09-05

## NÄMNDINITIATIV

### **Kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor**

Forskningsläget om konsekvenserna av användningen av skärmar och digitala läromedel i undervisningen är idag helt annorlunda än när digitaliseringen av skolan påbörjades och accelererades. Nu vet vi mer om de negativa följderna: sämre inläring, sämre koncentration och sämre arbetsro i klassrummet. Regeringen har påbörjat ett arbete för att minska användningen av datorer och surfplattor och digitala läromedel för att istället fokusera på skolans kärnuppdrag och grunder. Det är ett arbete som måste fortsätta i kommuner och enskilda skolor.

Skolnämnden bör därför få detaljerade siffror över antalet elevenheter i form av skoldatorer och surfplattor samt hur mycket dessa används.

### **Förslag till beslut**

Liberalerna yrkar mot bakgrund av ovanstående:

Att nämnden uppdrar till förvaltningen att skolnämnden får redovisat över antalet elevenheter i Solnas skolor fördelat över skolor samt årskurser.

Att skolnämnden får redovisat över tiden som skärmar används i undervisningen fördelat över årskurser.

Marcus Willershausen  
*Liberalerna*



## Skolnämnden

### § 8

## Svar på nämndinitiativ från Marcus Willershausen (L) om kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor (SKN/2024:1230)

### Beslut

Skolnämnden bordlägger ärendet.

### Sammanfattning

Vid skolnämndens sammanträde den 5 september 2024 inkom Marcus Willershausen (L) med ett nämndinitiativ avseende kartläggning över användandet av skärmar i Solna stads skolor. Sammanfattningsvis beskrivs i initiativet att det finns negativa följder vid användning av digitala skärmar och läromedel i undervisningen. Regeringen har påbörjat ett arbete för att minska användandet av digitala medel, undertecknade menar därför att arbetet måste även fortsätta i kommuner och enskilda skolor. I initiativet yrkas därmed att ge förvaltningen i uppdrag att redovisa för nämnden antal elevenheter i Solnas skolor fördelat över skolor samt årskurser och få redovisat över tiden skärmar som används i undervisningen fördelat över årskurser.

Skolnämnden tog emot nämndinitiativet och gav förvaltningen i uppdrag att besvara det.

Solna stads skolor arbetar i enlighet med läroplanen och digitalt verktyg är ett av flera verktyg som används i utbildning och undervisning på ett medvetet sätt som gynnar elevernas lärande. Det är även av vikt att finns en riktning till vad de digitala enheterna ska användas till i skolan. Förutom att skolorna använder digitalt verktyg utifrån läroplanen, används de även som kompensatoriska verktyg och för olika typer av digitala screening.

Samtliga elever från årskurs 4 i Solnas kommunala skolor har tillgång till en egen elevdator. För elever från förskoleklass till årskurs 3 finns ett antal iPads per klass. Antalet per klass varierar men varje klass har minst fem. Det är inte möjligt för barn- och utbildningsförvaltningen att ta fram underlag till tidsförbrukning av skärmar som används i undervisningen då det idag inte finns något system eller verktyg för att möjliggöra det.

Förvaltningen tar ständigt del av ny forskning samt evidens för att säkerställa att skolorna förhåller sig i enlighet med riktlinjer som finns. Skulle det innebära att nya riktlinjer antas gällande skärmtid eller användning av digitala verktyg i skolan kommer förvaltningen att ta ställning.

Med anledning av ovanstående föreslår förvaltningen därför att nämndinitiativet anses besvarat.

### **Yrkande**

Eva Eriksson (S) föreslår att ärendet bordläggs.

### **Beslutsgång**

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut, nämligen bordläggning av ärendet, och att skolnämnden beslutar enligt det.